

Versenyfeladatok, feladatsorok

Előszó

Amikor a feladatgyűjtemény készült, még nem volt egyértelmű, hogy milyen lesz az érettségi. Ezért nem került bele minta feladatsor. Helyette, az értékelés (pontozás) elveinek megismerése érdekében korábbi alkalmazói versenyek feladatait tettük be. Az érettségire külön tájékoztató könyv: „Az Érettségiről Tanároknak 2005 – Informatika” jelent meg az OKI kiadásában, benne mintafeladatsorokkal és válogatott minta feladatokkal. (Ezt vártuk a digitális kultúra tantárgy bevezetésekor is, de nem volt, aki kiadja.)

A verseny feladatsorok a könyv készítése előtti évek Budapesti Számítástechnikai Alkalmazói Verseny 1998–2003 évek első fordulójának a feladatai. A versenyt – tudtommal – 1997/98-as tanévben hirdették meg először, ekkor már körülbelül hat éve volt az általánosiskolások részére alkalmazói verseny és 3 éve volt Nemes Tihamér programozói verseny is. A programozói versenyek első fordulóját 2024-ig papíron írták a versenyzők. Az alkalmazói verseny feladatokra erős korlát volt, hogy a forrásokat nem lehetett biztonságosan eljuttatni az iskolákba, ezért nincs forrásfájl. Kevés, a verseny részeként begépelendő adatokkal kellett a feladatot megoldani.

A feladatokon jól látszik az informatikaoktatás fejlődése is. Az itt közölt feladatok teljes feladatsorok (a TipTopCars szövegszerkesztés feladata korábban megtalálható). Kezdetben csak szövegszerkesztés és táblázatkezelés volt; egy évvel később már prezentáció is megjelent. 2000-ben már volt forrásfájl, 2001-ben egy kis grafika – általános iskolai tananyag – is kapcsolódott a feladatokhoz. 2002-ben már lehetett sejteni, hogy az érettségien lesz adatbázis-kezelés és weblapkészítés is, (elkezdtek írni ezt a feladatgyűjteményt is,) a feladatsor választható része lett ez a két témakör. Iskolánként változott, hogy az egyes témákat melyik évben tanították, ezért azonos pontszámú és idejű feladatot kellett készíteni. 2003 újdonsága a korosztályok kettéválasztása. A 9-10-es korosztálynak csak szövegszerkesztés, táblázatkezelés és prezentáció volt, a 11-13, évfolyamosoknak ezekből a témákból volt 1-2 nehezebb feladat is, és ők választhattak a weblapkészítést és az adatbáziskezelés közül. A feladatsorokat nyomtatásban kapták meg a versenyzők, A4-es méretben, ezt a feladatgyűjteménybe (B5-ös méret) nem lehetett átvinni, de a nyomdai minőség nagyjából kompenzálta a méretbeli eltérést. Az online felhasználás érdekében, a forrásokhoz mellékeljük a feladatlapon adott mintákat is.

Negyedszázados feladatok, de ma is használhatók a tanítási gyakorlatban érettségire felkészítéshez is. Ahogy a többi fejezet feladatainál itt is szükséges a fájlformátumok lecserélése, módosultak az alapértelmezések. Ugyanakkor egyes feladatok forrásai mára történelmi forrásdokumentumként is érdekesek. Például a „Westel” feladatban az akkoriban érvényes szolgáltatási szerződés adatait olvashatjuk. Ebben az időben a modemes internetezők számára elérhető árú telefon díj volt éjjel, de emiatt a hálózat leterheltsége 99,9% körüli volt, általában foglalt volt a vonal. Érdeemes tanulmányozni az árakat, csomagdíjakat. A feladatsorok jellemzője a témaazonosság. Ma is jellemző, hogy az alkalmazói (sőt, robotika) versenyeken a feladatok egy-egy témaköréről szólnak, ezért miniprojektként is feldolgozhatók, bár az eredeti ok az, hogy feladatkészítőként könnyebb egy téma köré gyűjteni a forrásokat, ötleteket. Az OKTV és Nemes Tihamér alkalmazói feladatok is ezt a mintát követik, de érettségien nem lehetett tematikus feladatsort kiadni, mert ez az éppen csak átmenők esetén az érdeklődési körtől is függővé tette volna az eredményt. Ezért a – sokszor egyidőben készült – tematikus feladatsorok az érettségi feladatbankban különböző érettségiken jelennek meg.